

U s n e s e n í

Vrchní soud v Praze projednal v neveřejném zasedání konaném 30. března 2016 v trestní věci obviněných JUDr. P. S. a spol. stížnost společnosti Mladá fronta, a.s., podanou proti usnesení Policie České republiky, Útvar odhalování korupce a finanční kriminality, služby kriminální policie a vyšetřování, odbor korupce, 1. oddělení, ze dne 26. 2. 2016 č. j. OKFK-1378-667/TČ-2014-251001 a rozhodl **t a k t o** :

Podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. se stížnost **z a m í t á**.

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením rady policejního orgánu z 26. 2. 2016 č. j. OKFK-1378-667/TČ-2014-251001 byla podle § 66 odst. 1 tr. ř. uložena pořádková pokuta právnické osobě Mladá fronta, a.s., IČ: 49240315 se sídlem Mezi Vodami 1952/9, Praha 4, ve výši 50.000,- Kč, neboť ačkoliv byla poučena podle § 66 odst. 1 tr. ř., neuposlechla výzvy policejního orgánu ze dne 18. 2. 2016, doručené téhož dne, aby jakožto vydavatel periodika E15 a EURO jednak po obdržení výzvy odstranila z webových stránek periodika EURO text usnesení policejního orgánu ze dne 15. 1. 2016, č. j. OKFK-1378-100/TČ-2014-25100, resp. aby takové odstranění ihned zajistila, a jednak aby do 3 pracovních dnů od obdržení výzvy sdělila policejnímu orgánu, kdo nese odpovědnost za obsah uvedených webových stránek, kdo konkrétně je tvoří, spravuje apod., a k těmto osobám aby uvedla kontaktní údaje.

Proti tomuto usnesení podala v zákonné lhůtě stanovené v § 143 odst. 1 tr. ř. stížnost společnost Mladá fronta, a.s., která považuje napadené usnesení za nedůvodné, nezákonné, vymykající se dosavadní praxi a bez věcného a konkrétního podkladu, založené na aplikaci účelového výkladu zákona, který je ve svém důsledku šikanózní a omezující svobodu tisku. Nezákonnost stěžovatel shledává v údajné právní nezdůvodnitelnosti použití ustanovení § 8a a § 8b tr. ř. a v rozporu napadeného usnesení s čl. 2 odst. 2 a zejména čl. 17 odst. 3 Listiny základních práv a svobody (dále jen LZPS), podle něhož je cenzura nepřipustná, neboť zákon policejnímu orgánu neukládá pravomoc k uložení „předběžného opatření“, aby se sdělovací prostředek něčeho zdržel. Podle názoru stěžovatele bylo formou citace usnesení o zahájení trestního stíhání uvedeno jen to, co již bylo o věci známo z jiných sdělovacích prostředků nebo přímo osobám s posuzovanou věcí souvisejícím, proto publikace článku pro okruh osob vztahujících se k trestnímu řízení nepředstavuje tzv. novum. Z napadeného usnesení se nepodává, kteří svědkové byli ovlivněni, jakým způsobem a v jakém směru. Stěžovatel se domnívá, že policejní orgán je „rozzloben“ z pouhého faktu zveřejnění usnesení, neboť při exponovanosti předmětné kauzy bude každý svědek nepochybně ostražitý, bude sám zjišťovat informace a pokud na tom bude mít opravdu zájem, nepochybně je získá. Zastává názor, že je zde přísnější povinnost na straně Policie dohlédnout na to, aby informace důležité pro trestní řízení nepronikaly na veřejnost, a v daném případě nelze postihovat stěžovatele proto, že sama informace se objevila na veřejnosti. Rovněž se domnívá, že není totožný s definicí osoby ve smyslu § 8b tr. ř., tj. osoby, které byly orgány činnými v trestním řízení poskytnuty informace pro účely trestního řízení. Co do výše uložené pořádkové pokuty stěžovatel konstatuje, že kritériem pro stanovení její výše není rozhodný základní kapitál společnosti a nelze ji odůvodňovat údajnou ochranou autority policejního orgánu bez dalšího. Závěrem navrhl, aby Vrchní soud v Praze napadené usnesení zrušil.

Dozorující státní zástupce shledal postup policejního orgánu zákonný a odůvodněný, přičemž odkázal na relevantní judikaturu Ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva (dále jen ESLP) a poukázal na skutečnost, že došlo k ovlivnění svědků JUDr. M. V. a Ing. K. K., kteří se před svým výsledkem seznámili s textem předmětného usnesení, jak sami svědci ve své výpovědi uvedli, a tím i k ovlivnění výsledků neveřejného přípravného řízení. Dle jeho názoru v posuzované věci byl naplněn požadavek nezbytnosti zásahu a oprávněnosti celého postupu policejního orgánu. Proto předložil ve smyslu § 146a odst. 2 tr. ř. věc Vrchnímu soudu v Praze k rozhodnutí.

Vrchní soud v Praze přezkoumal podle § 147 odst. 1 tr. ř. správnost výroku napadeného usnesení, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a dospěl poté k následujícím závěrům:

Podle § 66 odst. 1 tr. ř. může být pořádkovou pokutou do 50 000 Kč potrestán mimo jiné ten, kdo bez dostatečné omluvy neuposlechne příkazu nebo nevyhoví výzvě, které mu byly dány podle trestního řádu. Pořádková pokuta je tak jedním z prostředků, které umožňují zajistit nerušený průběh procesních úkonů trestního řízení a uposlechnutí příkazů daných podle trestního řádu. Při použití tohoto donucovacího prostředku je nutné, aby se tak dělo v situacích a mezích stanovených zákonem a způsobem, který zákon stanoví. Proto musí být vždy jednoznačně prokázáno, že nastaly okolnosti vyjmenované v ustanovení § 66 odst. 1 tr. ř., aby úvaha o udělení pořádkové pokuty neodporovala principu ústavní ochrany lidských práv a svobod.

Policejní orgán zdůvodnil své rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty z důvodu neuposlechnutí výzvy a neodstranění, resp. nezajištění odstranění, shora specifikovaného obsahově kompletního textu usnesení o zahájení trestního stíhání z webových stránek periodika EURO následovně (stručně shrnuto): Text usnesení o zahájení trestního stíhání je v přípravném trestním řízení zcela neveřejný a právo seznámit se s jeho obsahem nepřísluší ani svědkům ani veřejnosti, a to mimo jiné s ohledem na možný vliv takto zveřejněného předmětného usnesení na svědka a na jeho pozdější výpověď, kupř. z důvodu zastření hranic mezi skutečnostmi takto zjištěnými a skutečnostmi, které vnímal svými smysly. Publikace textu usnesení o zahájení trestního stíhání není běžným informováním veřejnosti a tímto neoprávněným zveřejněním dochází i k zásahu do osobnostních práv stíhaných i jiných v předmětném usnesení označených osob a k možnosti maření probíhajícího trestního řízení.

Vrchní soud přezkoumal splnění podmínky nezbytnosti a „naléhavé společenské potřeby“ omezení základního lidského práva na svobodu projevu, včetně v ní obsažené svobody přijímat informace (čl. 10 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod).

Právo na informace (sběr informací) je zásadním přípravným krokem v novinářské činnosti a je inherentní, chráněnou částí svobody tisku. Při jejich shromažďování a zveřejňování však média nesmí překročit určité meze, zejména porušit právo jednotlivce na soukromí a ochranu osobních údajů a právo na spravedlivý proces. Je třeba dbát i zájmu společnosti a státu na tom, aby poskytnuté informace neohrožily objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení, nezveřejnily o osobách zúčastněných na trestním řízení údaje, které přímo nesouvisí s trestnou činností, a aby neporušily zásadu, že dokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem není vina vyslovena, nelze na toho, proti němuž se vede trestní řízení, hledět, jako by byl vinen.

V přezkoumávané věci bylo stěžovatelem na internetovém portálu zveřejněno zásadně neveřejné usnesení o zahájení trestního stíhání ve stadiu neveřejného přípravného trestního řízení. Veřejná publikace textu předmětného usnesení dostupná širokému okruhu čtenářů je způsobilá nepříznivě ovlivnit a mařit vlastní průběh přípravného řízení například pro možnou relativizaci svědeckých výpovědí a tím i objasnění samotné trestné činnosti, pro kterou jsou obvinění stíháni, a práva na spravedlivý proces. Předmětným zveřejněním se rovněž zasahuje do základních lidských práv osob v tomto usnesení označených včetně práva na soukromí, práva na ochranu osobních údajů a bankovního tajemství. Tuto neoprávněnou publikaci lze považovat i za zásah do řádného výkonu soudnictví, zejména za situace vazebního řízení v trestní věci, v níž rozhodují soudy o vzetí a setrvání obviněných ve vazbě z důvodu ustanovení § 67 písm. b) tr. ř. Omezení základního práva jednotlivce na informace sleduje v přezkoumávané věci legitimní cíl, který s ohledem na účel a závažnost trestního řízení ve spojitosti se zájmem společnosti na objasnění trestné činnosti a případném potrestání pachatelů převažuje nad právem na informace, tj. zveřejnění předmětného usnesení v médiích (*srov. náleží Ústavního soudu Pl. ÚS 4/94, 2.*). V dané věci lze odkázat i na judikaturu ELSP, a to především na rozsudek ve věci Campos Daâmaso proti Portugalsku. ESPLP v uvedeném případě dospěl k závěru, že postup státních orgánů, které zahájily trestní řízení proti novinářům, kteří v novinách uveřejnili obsah obžaloby, byl legitimní.

V případě kolize základních práv je nutnou podmínkou rozhodnutí o omezení jednoho z nich rovněž využití všech možností minimalizace zásahu. I tento požadavek byl splněn. Nepřípustné cenzury se policejní orgán nikterak nedopustil, když z webových stránek periodika EURO společnost Mladá fronta a.s. nevyzval k odstranění celého článku zveřejněného na <http://euro.e15.cz/archiv/dokument-policie-vini-sisaka-ze-zvyhodneni-veritele-i-ovlivnovani-soudu-1265135>, nýbrž pouze k odstranění textu usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 15. 1. 2016, č. j. OKFK-1378-100/TČ-2014-25100.

Vrchní soud shledal, že policejní orgán v tomto trestním řízení dbal svých zákonných povinností, když poučil obviněné a další osoby ve smyslu ustanovení 8b odst. 1 tr. ř., dle kterého ten, komu byly orgánem činným v trestním řízení poskytnuty informace o totožnosti osoby, proti které se vede trestní řízení, poškozeného, zúčastněné osoby nebo svědka pro účely trestního řízení nebo k výkonu práv nebo plnění povinností stanovených zvláštním právním předpisem, je nesmí nikomu dále poskytnout. Toto poučení bylo v písemné formě i součástí písemného vyhotovení usnesení o zahájení trestního řízení. Pokud tyto osoby svou zákonnou povinnost porušily a poskytly uvedené informace dál sdělovacímu prostředku, nemůže sdělovací prostředek odmítnout výslovnou výzvu k odstranění textu usnesení o zahájení trestního stíhání z příslušné webové stránky.

Vrchní soud se proto ztotožnil s názorem policejního orgánu i státního zástupce a s odkazem na stadium trestního řízení a za přiměřené aplikace stávající judikatury shledal postup policejního orgánu proti společnosti Mladá fronta a.s. nezbytný a legitimní. Policejní orgán postupoval v souladu se zákonem, když stěžovatele nejprve prokazatelně vyzval ke shora specifikovanému jednání a ponechal mu dostatek času ke splnění této výzvy (výzva byla stěžovateli doručena prostřednictvím datové schránky 18. 2. 2016) a teprve po nereagování a neuposlechnutí výzvy přistoupil k uložení pořádkové pokuty. S ohledem na shora uvedené, vrchní soud shledal uložení pořádkové pokuty zcela oprávněné.

Její výše v částce 50.000,- Kč je důvodná pro vysokou míru intenzity porušení shora rozvedených zásad, neboť ke zveřejnění došlo prostřednictvím internetových stránek velmi známého veřejného sdělovacího prostředku širokému okruhu osob, které setrvalo i po doručení napadeného usnesení. Základní kapitál stěžovatele není pro výši uložené pokuty určující, rozhodné však je, že není pro stěžovatele nikterak likvidační.

Nad to vrchní soud konstatuje, že policejní orgán opětovně vyzval Mladou frontu a.s. výzvou ze dne 8. 3. 2016 ke stejnému plnění, tj. jednak k odstranění nebo zajištění odstranění textu předmětného usnesení z webových stránek periodika EURO a jednak aby do 3 pracovních dnů od obdržení výzvy sdělila policejnímu orgánu, kdo nese odpovědnost za obsah uvedených webových stránek, kdo konkrétně je tvoří, spravuje apod., a k těmto osobám aby uvedla kontaktní údaje. Státní orgány, právnické i fyzické osoby jsou podle § 8 odst. 1 tr. řádu povinny bez zbytečného odkladu, a nestanoví-li zvláštní předpis jinak, i bez úplaty vyhovovat dožádáním orgánů činných v trestním řízení při plnění jejich úkolů (v posuzovaném případě přichází v úvahu zejména prověření, zda nedošlo ke spáchání trestného činu neoprávněného nakládání s osobními údaji podle § 180 odst. 1 tr. zákoníku). Stěžovatele dále vrchní soud upozorňuje, že ani zaplacení uložené pořádkové pokuty ho nezbavuje povinnosti uposlechnout výzvy policejního orgánu.

S ohledem na shora uvedené, neshledal Vrchní soud v Praze důvod napadené usnesení o uložení pořádkové pokuty podle § 66 odst. 1 tr. ř. zrušit, popř. co do její výše korigovat, a proto nedůvodnou stížnost Mladé fronty, a.s. podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. zamítl.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí není řádný opravný prostředek přípustný.

V Praze 30. března 2016

Předsedkyně senátu:
JUDr. Hana Navrátilová v.r.

Za správnost vyhotovení:
Ivana Žofková